



Προσχέδιο Σχεδίου Δράσης της ETUCE

σχετικά με το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών

στο πλαίσιο του προγράμματος της ETUCE

“Βελτιώνοντας τη γνώση σχετικά με το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών και βοηθώντας τις οργανώσεις-μέλη της ETUCE στην εφαρμογή της αυτόνομης συμφωνίας-πλαισίου των ETUC-UNICE/UEAPME-CEEP για το εργασιακό άγχος”

Η ETUCE πιστεύει ότι ένα σχολείο πρέπει να είναι ένας ασφαλής, υγιής και ευνοϊκός χώρος για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Τα σχολεία είναι ο εργασιακός χώρος των εκπαιδευτικών, αλλά πρώτα απ' όλα είναι εκπαιδευτικά ιδρύματα για τους νέους μαθητές. Το άγχος μπορεί να είναι επιβλαβές όχι μόνο για το εργατικό δυναμικό (εκπαιδευτικούς και άλλο προσωπικό στην εκπαίδευση), αλλά μπορεί έμμεσα να βλάψει τους μαθητές και να βάλει σε κίνδυνο την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η πρόκληση του περιορισμού και της αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους είναι συνεπώς ένα ζήτημα για τους εργοδότες στην εκπαίδευση. Υπάρχει επιπλέον μια νομική υποχρέωση για τους εργοδότες, βάσει των ευρωπαϊκών και εθνικών νομοθεσιών, να αναλάβουν δράση σχετικά με το άγχος και ιδιαίτερα τα απαραίτητα μέτρα για μια κατάλληλη αξιολόγηση του κινδύνου στον εργασιακό χώρο. Αυτή η αξιολόγηση του κινδύνου είναι η πιο κατάλληλη διαδικασία για το εργασιακό άγχος, εφόσον στοχεύει στον προσδιορισμό των κινδύνων στον εργασιακό χώρο καθώς επίσης και στο ποιος και πώς μπορεί να υποστεί βλάβη, πριν ληφθούν οι κατάλληλες ενέργειες για να αποτραπεί, να μειωθεί και να αποβληθεί το άγχος ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς.

Στο πλαίσιο του προγράμματός της για το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών, η ETUCE έχει πραγματοποιήσει μια μελέτη για να συγκεντρωθούν πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο τα εκπαιδευτικά συνδικάτα στην Ευρώπη αντιμετωπίζουν αυτό το ζήτημα. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι 14 από τις 27 χώρες (ΕΕ και ΕΖΕΣ) που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο της έρευνας έχουν ένα συγκεκριμένο σύστημα αξιολόγησης του κινδύνου για το εργασιακό άγχος, ενώ μόνο το 25% περίπου των ίδιων χωρών το έχουν εφαρμόσει σε σχολικό επίπεδο.

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα της ETUCE, οι σημαντικότεροι παράγοντες άγχους για τους εκπαιδευτικούς σχετίζονται με την οργάνωση της εργασίας και με τις συνθήκες εργασίας και το περιβάλλον στο σχολείο. Αξίζει επομένως να τονιστεί ότι το άγχος είναι ένα σύμπτωμα των οργανωτικών προβλημάτων και όχι μιας χωριστής αδυναμίας των εργαζομένων. Το άγχος έχει τις ρίζες του στον τρόπο με τον οποίο η διδασκαλία και το σχολείο συνολικά οργανώνεται.

Είναι επίσης σημαντικό να υπογραμμιστεί η σχετικότητα της εφαρμογής της Συμφωνίας-Πλαισίου των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Εταίρων για το εργασιακό άγχος σε εθνικό επίπεδο. Τα εθνικά συνδικάτα πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλη την υπάρχουσα πολιτική και τα νομικά έγγραφα σχετικά με το ζήτημα για να επιστήσουν την προσοχή του κοινού, και ειδικά των εργοδοτών, στη δράση που απαιτείται σε αυτόν τον τομέα. Αν και σχεδόν το 70% των 27 χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα της ETUCE γνωρίζουν την ύπαρξη της Συμφωνίας-Πλαισίου των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Εταίρων για το εργασιακό άγχος, μόνο το 40% περίπου έχουν λάβει μέτρα για να το εφαρμόσουν σε εθνικό επίπεδο. Δεδομένου ότι η συμφωνία έχει μια διατομεακή προσέγγιση, μια προκαταρκτική ερμηνεία με γνώση του τομέα απαιτείται σχετικά με τον τομέα της εκπαίδευσης και τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματά του. Ως τμήμα του προγράμματός της, η ETUCE έχει παραγάγει έναν οδηγό ερμηνείας από τη

σκοπιά των εκπαιδευτικών και θα τον προωθήσει ως χρήσιμο εργαλείο για τα εκπαιδευτικά συνδικάτα, όταν εφαρμοστεί (η συμφωνία) σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Όσον αφορά στα προαναφερθέντα στοιχεία, τα αποτελέσματα της μελέτης της ETUCE σχετικά με το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών και ο ερμηνευτικός οδηγός της ETUCE για την Συμφωνία-Πλαίσιο των Ευρωπαϊών Κοινωνικών Εταιρών για το εργασιακό άγχος, έχουν προσδιοριστεί τρία κύρια επίπεδα για συγκεκριμένες ενέργειες:

1. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο
2. Επίπεδο εθνικών εκπαιδευτικών συνδικάτων
3. Σχολικό επίπεδο

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ETUCE δεσμεύεται:

- να συνεχίσει την εφαρμογή της Συμφωνίας-Πλαισίου των Ευρωπαϊών Κοινωνικών Εταιρών για το εργασιακό άγχος σε εθνικό και επίπεδο συνδικάτων,
- να συλλέξει τις εθνικές ορθές πρακτικές από την εφαρμογή της Συμφωνίας-Πλαισίου στον τομέα της εκπαίδευσης και να τις διαδώσει μεταξύ των οργανώσεων-μελών της,
- να εκθέσει στην ETUC τον τρόπο με τον οποίο η εθνική εφαρμογή της Συμφωνίας-Πλαισίου πραγματοποιείται, σύμφωνα με τις πληροφορίες που στέλνονται από τις οργανώσεις-μέλη της,
- να ελέγξει και να επηρεάσει τις διαδικασίες λήψης απόφασης της ΕΕ, ιδιαίτερα τη Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (πενταετή στρατηγικά έγγραφα οδηγιών) και σχετικές πολιτικές και νομοθετικά μέτρα, ώστε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στο το εργασιακό άγχος στην ευρωπαϊκή ατζέντα,
- να προωθήσει το εργασιακό άγχος ως ζήτημα σε σχέση με την εργασία της ETUCE προς τη Γενική Διεύθυνση ΕΑC της Επιτροπής της ΕΕ, ιδιαίτερα στα πλαίσια της εφαρμογής της διαδικασίας «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010»,
- να εξετάσει το ζήτημα του εργασιακού άγχους για τους εκπαιδευτικούς στο Δίκτυο Συνθηκών Εργασίας της ETUCE,
- να ζητήσει κεφάλαια για μια μεγάλης κλίμακας μελέτη για τις αιτίες του άγχους των εκπαιδευτικών στις χώρες της ΕΕ και ΕΖΕΣ σε συνεργασία με τους εργοδότες στην εκπαίδευση, λαμβάνοντας υπόψη τη σκοπιότητα του φύλου,
- να διαπραγματευτεί ειδικές και κοινές οδηγίες με τους εργοδότες στην εκπαίδευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με το πώς να εφαρμοστεί η Συμφωνία-Πλαίσιο των Ευρωπαϊών Κοινωνικών Εταιρών.

Σε εθνικό επίπεδο εκπαιδευτικών συνδικάτων

Η ETUCE δεσμεύεται:

- να διατηρήσει την αποκτημένη γνώση και την εμπειρία από το πρόγραμμά της για το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών συνεχίζοντας να συλλέγει τις εθνικές ορθές πρακτικές και με την ενημέρωση και τη διάδοση του

ερμηνευτικού οδηγού για τη Συμφωνία-Πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών εταίρων για το εργασιακό άγχος,

- να υποστηρίξει τις οργανώσεις-μέλη της στις προσπάθειές τους να βελτιώσουν τις εθνικές πολιτικές και τις εθνικές νομοθεσίες για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και ιδιαίτερα για το άγχος στην εργασία,
- να υποστηρίξει τις οργανώσεις-μέλη της στην ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών των συνδικάτων και στο πώς να εξασφαλιστεί ένα καλό εργασιακό περιβάλλον και η ευημερία στο σχολείο για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.

Η ETUCE συμβουλεύει τα εθνικά συνδικάτα:

- Να συνεχίσουν να ενημερώνουν και να αυξάνουν τη συνειδητοποίηση για τους σχετικούς με το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών κινδύνους, ειδικά για τις επιπτώσεις της έλλειψης δράσης και για να πιεστούν οι εθνικές κυβερνήσεις, οι τοπικές αρχές και άλλοι εργοδότες στην εκπαίδευση, ώστε να αναγκαστούν να δράσουν για να αντιμετωπιστεί το εργασιακό άγχος
- Να διαπραγματευτούν τις ειδικές και τις κοινές οδηγίες με τους εργοδότες στην εκπαίδευση σε εθνικό επίπεδο σχετικά με το πώς να εφαρμόσουν τη Συμφωνία-Πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Εταίρων
- Να εργαστούν για την υιοθέτηση συγκεκριμένων συλλογικών συμβάσεων εργασίας στις χώρες, όπου το εθνικό πρότυπο συλλογικών διαπραγματεύσεων το επιτρέπει, ή να εργαστούν για το συνυπολογισμό του ζητήματος του εργασιακού άγχους στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας γενικά, όταν ανανεώνονται οι τελευταίες
- Να παρέχουν συμβουλές και οδηγίες σχετικά με τα αποδοτικά μέτρα και τα εργαλεία - για τη διοίκηση και το προσωπικό του σχολείου - σχετικά με το πώς να αντιμετωπίσουν και να αποτρέψουν το εργασιακό άγχος, με το να δώσουν προτεραιότητα σε παραδείγματα μέτρων, παίρνοντας μέρος στη διαδικασία αξιολόγησης του κινδύνου
- Να διαδώσουν αυτή την καθοδήγηση σε περιφερειακές, τοπικές και πιθανόν σε σχολικές δομές του συνδικάτου
- Να προωθήσουν τα μέτρα κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές σχετικά με το πώς να αποτρέψουν και να αντιμετωπίσουν το εργασιακό άγχος.
- Να εργαστούν για τον συνυπολογισμό του εργασιακού άγχους στα πλαίσια της συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών

Σχολικό σε επίπεδο, η ETUCE συμβουλεύει τα εθνικά συνδικάτα:

- Να συγκεντρώσουν τις προσπάθειες για τη δημιουργία κινήτρων για να προωθηθεί η εφαρμογή της αξιολόγησης του κινδύνου στα σχολεία
- Να δώσουν έμφαση στη σημασία της συμμετοχής της διοίκησης του σχολείου στο στάδιο της αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους για τους εκπαιδευτικούς, πάντα κατόπιν διαβουλεύσεων με το εργατικό δυναμικό
- Να προωθήσουν το πρότυπο ισορροπίας - ισορροπία μεταξύ των αιτημάτων και των πόρων για τους εκπαιδευτικούς στα σχολεία - μεταξύ της διοίκησης του σχολείου και των εργαζομένων
- Να προωθήσουν τη χρήση προληπτικών μέτρων προσανατολισμένων στην εργασία κατά την ενασχόληση με το άγχος, ή να συνδυάσουν μέτρα προσανατολισμένα στην εργασία και στους εργαζόμενους στα σχολεία

- Να προωθήσουν τη χρήση εξωτερικών ειδικών, όταν απαιτείται.